Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

20 päivänä helmikuuta 2013 *

Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka — Iraniin kohdistetut rajoittavat toimenpiteet, joiden tarkoituksena on estää ydinaseiden levittäminen — Varojen jäädyttäminen — Yhteisö, joka on kokonaan tunnetusti ydinaseiden levittämiseen osallistuvan yhteisön omistuksessa — Lainvastaisuusväite — Perusteluvelvollisuus — Puolustautumisoikeudet — Oikeus tehokkaaseen oikeussuojaan

Asiassa T-492/10,

Melli Bank plc, kotipaikka Lontoo (Yhdistynyt kuningaskunta), edustajinaan aluksi solicitor S. Gadhia, solicitor S. Ashley, D. Anderson, QC, ja barrister R. Blakeley, sitten Ashley, solicitor S. Jeffrey, solicitor A. Irvine, D. Wyatt, QC, ja Blakeley,

kantajana,

vastaan

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään M. Bishop ja R. Liudvinaviciute-Cordeiro,

vastaajana,

jota tukee

Euroopan komissio, asiamiehinään S. Boelaert ja M. Konstantinidis,

väliintulijana,

ja jossa unionin yleistä tuomioistuinta vaaditaan yhtäältä kumoamaan Iraniin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä ja yhteisen kannan 2007/140/YUTP kumoamisesta 26.7.2010 annettu neuvoston päätös 2010/413/YUTP (EUVL L 195, s. 39), päätöksen 2010/413 muuttamisesta 25.10.2010 annettu neuvoston päätös 2010/644/YUTP (EUVL L 281, s. 81), Iraniin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä ja asetuksen N:o 423/2007 kumoamisesta 25.10.2010 annettu neuvoston asetus (EU) N:o 961/2010 (EUVL L 281, s. 1), päätöksen 2010/413 muuttamisesta 1.12.2011 annettu neuvoston päätös 2011/783/YUTP (EUVL L 319, s. 71), asetuksen N:o 961/2010 täytäntöönpanosta 1.12.2011 annettu neuvoston täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 1245/2011 (EUVL L 319, s. 11) ja Iraniin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä ja asetuksen N:o 961/2010 kumoamisesta 23.3.2012 annettu neuvoston asetus (EU) N:o 267/2012 (EUVL L 88, s. 1) siltä osin kuin kyseiset toimet koskevat kantajaa ja toisaalta toteamaan, että asetuksen N:o 961/2010 16 artiklan 2 kohdan a alakohtaa ja asetuksen N:o 267/2012 23 artiklan 2 kohtaa ei sovelleta kantajaan,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja I. Pelikánová (esittelevä tuomari) sekä tuomarit K. Jürimäe ja M. van der Woude,

kirjaaja: hallintovirkamies N. Rosner,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 3.7.2012 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asian tausta

1 Kantajana oleva Melli Bank plc on Yhdistyneessä kuningaskunnassa rekisteröity osakeyhtiö, jonka kotipaikka on kyseisessä valtiossa ja jonka toimintaa säätelee Financial Services Authority (Britannian rahoituspalveluviranomainen). Yhtiö aloitti pankkitoimintansa Yhdistyneessä kuningaskunnassa 1.1.2002 mainitussa valtiossa toimineen Bank Melli Iranin (jäljempänä BMI) sivuliikkeen yhtiömuodon muutoksen seurauksena. Kantajan kokonaan omistava emoyhtiö BMI on Iranin valtion määräysvallassa oleva iranilainen pankki.

2 Käsiteltävä asia liittyy rajoittaviin toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on painostaa Iranin islamilaista tasavaltaa lopettamaan ydinaseiden levittämistä edistävä ydinenergia-alan toiminta ja ydinasejärjestelmien kehittäminen (jäljempänä ydinaseiden levittäminen).

3 Sekä BMI että sen tytäryhtiöt kantaja mukaan lukien merkittiin luetteloon, joka on Irania koskevista rajoittavista toimenpiteistä 27.2.2007 hyväksytyn neuvoston yhteisen kannan 2007/140/YUTP (EUVL L 61, s. 49) liitteessä II, yhteisen kannan 2007/140 muuttamisesta 23.6.2008 hyväksytyllä neuvoston yhteisellä kannalla 2008/479/YUTP (EUVL L 163, s. 43).

4 Tämän seurauksena BMI ja kantaja merkittiin Iraniin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä 19.4.2007 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 423/2007 (EUVL L 103, s. 1) liitteessä V olevaan luetteloon asetuksen N:o 423/2007 7 artiklan 2 kohdan täytäntöönpanosta 26.7.2010 annetulla neuvoston täytäntöönpanoasetuksella (EU) N:o 668/2010 (EUVL L 195, s. 25), minkä vuoksi niiden varat jäädytettiin.

5 Euroopan unionin neuvosto hyväksyi sekä yhteisessä kannassa 2008/479 että päätöksessä 2008/475 seuraavat perusteet BMI:n ja kaikkien sen sivuliikkeiden ja tytäryhtiöiden osalta:

”Antaa tai pyrkii antamaan rahoitustukea yrityksille, jotka ovat mukana Iranin ydin- ja ohjusohjelmassa tai toimittavat niille tarvikkeita (AIO, SHIG, SBIG, AEOI, Novin Energy Company, Mesbah Energy Company, Kalaye Electric Company ja DIO). [BMI] rahoittaa Iranin arkaluontoisia toimia. Se on rahoittanut lukuisia arkaluontoisen materiaalin toimituksia Iranin ydin- ja ohjusohjelmiin. Se on toimittanut joukon rahoituspalveluja Iranin ydin- ja ohjusohjelmaan yhteydessä oleville yhteisöille avaamalla rembursseja ja hallinnoimalla tilejä. Monet edellä mainituista yrityksistä mainitaan [Yhdistyneiden Kansakuntien] turvallisuusneuvoston päätöslauselmissa 1737 ja 1747.”

6 Kantaja nosti kaksi kannetta päätöksestä 2008/475 yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa. Kanteet hylättiin yhdistetyissä asioissa T-246/08 ja T-332/08, Melli Bank vastaan neuvosto, 9.7.2009 annetulla tuomiolla (Kok., s. II-2629).

7 Kantajaa koskevien rajoittavien toimenpiteiden pysyttämisen yhteydessä kantajan ja neuvoston välillä käytiin runsaasti kirjeenvaihtoa vuoden 2009 heinäkuun ja vuoden 2010 toukokuun välillä. Kantaja lähetti neuvostolle kirjeitä 6.7., 15.7., 24.7., 20.8. ja 15.10.2009 sekä 22.3.2010, ja neuvosto vastasi niihin 23.7., 1.10. ja 18.11.2009 sekä 11.5.2010.

8 Kirjeenvaihto koski yhtäältä syitä, joiden perusteella BMI:tä ja kantajaa koskevien rajoittavien toimenpiteiden toteuttaminen ja pysyttäminen oli oikeutettua. Neuvosto täsmensi tästä 23.7.2009 päivätyssä kirjeessä, että rajoittavat toimenpiteet koskivat kantajaa, koska se oli BMI:n tytäryhtiö. Se totesi 18.11.2009 päivätyssä kirjeessä uudelleen tarkastelun jälkeen ensiksi, että BMI tuki ydinaseiden levittämistä, toiseksi, että kantaja oli BMI:n omistuksessa, joten tämä saattoi vaikuttaa kantajaan, ja kolmanneksi, että kantajan ehdottamilla vaihtoehtoisilla toimenpiteillä ei voitu välttää vaaraa siitä, että BMI kiertää sitä koskevia rajoittavia toimenpiteitä kantajan välityksellä. Neuvosto pysytti tämän näkökannan 11.5.2010 päivätyssä kirjeessä.

9 Kantaja vaati toisaalta oikeutta tutustua neuvoston asiakirja-aineistoon. Tässä yhteydessä neuvosto epäsi 23.7.2009 päivätyssä kirjeessä oikeuden tutustua alkuperäiseen ehdotukseen BMI:tä ja kantajaa koskevien rajoittavien toimenpiteiden toteuttamiseksi (jäljempänä alkuperäinen ehdotus) kyseisen asiakirjan luottamuksellisuuden vuoksi. Se ilmoitti 1.10.2009 päivätyllä kirjeellä kantajalle lisäperusteita, jotka koskivat BMI:n väitettyä osallisuutta ydinaseiden levittämisessä. Se ilmoitti kantajalle 18.11.2009 päivätyllä kirjeellä sellaisen ei-luottamuksellisen version rajoittavien toimenpiteiden toteuttamisehdotuksesta, joka koski 1.10.2009 päivätyssä kirjeessä esitettyjä lisäperusteita (jäljempänä lisäehdotus).

10 Iraniin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä ja yhteisen kannan 2007/140/YUTP kumoamisesta 26.7.2010 annetusta neuvoston päätöksestä 2010/413/YUTP (EUVL L 195, s. 39) lähtien sekä BMI että kantaja on merkitty kyseisen päätöksen liitteessä II olevaan luetteloon. BMI:n osalta hyväksyttiin seuraavat perusteet:

”Antaa tai pyrkii antamaan rahoitustukea yrityksille, jotka ovat mukana Iranin ydin- ja ohjusohjelmassa tai toimittavat niille tarvikkeita (AIO, SHIG, SBIG, AEOI, Novin Energy Company, Mesbah Energy Company, Kalaye Electric Company ja DIO). [BMI] rahoittaa Iranin arkaluontoisia toimia. Se on rahoittanut lukuisia arkaluontoisten materiaalien toimituksia Iranin ydin- ja ohjusohjelmiin. Se on toimittanut erilaisia rahoituspalveluja Iranin ydin- ja ohjusohjelmaan yhteydessä oleville yhteisöille avaamalla rembursseja ja hallinnoimalla tilejä. Monet edellä mainituista yrityksistä mainitaan [Yhdistyneiden Kansakuntien] turvallisuusneuvoston päätöslauselmissa 1737 (2006) ja 1747 (2007). [BMI] jatkaa tällaista toimintaa tavalla, joka tukee ja helpottaa Iranin arkaluonteisia toimia. Pankkisuhteita käyttäen se jatkaa tuen ja rahoituspalveluiden antamista yhteisöille, jotka YK ja EU ovat [niiden tällaiseen toimintaan osallistumisen vuoksi] merkinneet luetteloon. Se toimii myös näiden yhteisöjen, kuten Bank Sepahin, puolesta ja niiden [ohjeiden mukaan] toimien usein niiden tytäryhtiöiden ja osakkuusyritysten välityksellä.”

11 Asetuksen N:o 423/2007 7 artiklan 2 kohdan täytäntöönpanosta 26.7.2010 annetun neuvoston täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 668/2010 (EUVL L 195, s. 25) voimaantulo ei vaikuttanut kantajan merkitsemiseen asetuksen N:o 423/2007 liitteeseen V.

12 Neuvosto ilmoitti kantajalle 27.7.2010 päivätyllä kirjeellä tämän merkitsemisestä päätöksen 2010/413 liitteessä II olevaan luetteloon.

13 Kantaja pyysi 17.8.2010 päivätyllä kirjeellä neuvostoa tarkastelemaan uudelleen päätöstä, jolla kantaja merkittiin päätöksen 2010/413 liitteessä II olevaan luetteloon ja pysytettiin asetuksen N:o 423/2007 liitteessä V olevassa luettelossa. Se pyysi tässä yhteydessä jäljennöstä neuvoston koko asiakirja-aineistosta, joka koskee siihen kohdistuvien rajoittavien toimenpiteiden toteuttamista. Se toisti niin ikään ehdotuksensa takeista, joiden tarkoituksena oli välttää vaara BMI:tä koskevien rajoittavien toimenpiteiden kiertämisestä.

14 Kantajan nimi pysytettiin päätöksen 2010/413 liitteessä II päätöksen 2010/413 muuttamisesta 25.10.2010 annetulla neuvoston päätöksellä 2010/644/YUTP (EUVL L 281, s. 18).

15 Sen jälkeen, kun asetus N:o 423/2004 oli kumottu Iraniin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä 25.10.2010 annetulla neuvoston asetuksella (EU) N:o 961/2010 (EUVL L 281, s. 1), neuvosto merkitsi BMI:n ja kantajan nimen viimeksi mainitun asetuksen liitteeseen VIII. Tämän seurauksena kantajan varat ja taloudelliset resurssit jäädytettiin kyseisen asetuksen 16 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

16 Päätöksessä 2010/644 ja asetuksessa N:o 961/2010 esitetään samat BMI:tä koskevat perusteet kuin päätöksessä 2010/644.

17 Neuvosto ilmoitti kantajalle 28.10.2010 päivätyllä kirjeellä sen nimen pysyttämisestä päätöksen 2010/412 liitteessä II olevassa luettelossa ja sen nimen merkitsemisestä asetuksen N:o 961/2010 liitteessä VIII olevaan luetteloon. Se täsmensi tästä, että kantajan 17.8.2010 esittämillä huomautuksilla ei oikeuteta sitä koskevien rajoittavien toimenpiteiden poistamista ja että sen asiakirja-aineistossa ei ollut uusia sitä koskevia tietoja tai seikkoja.

18 Kantaja pyysi 29.7.2011 päivätyllä kirjeellä neuvostoa tarkastelemaan uudelleen päätöstä, jolla kantaja pysytettiin päätöksen 2010/413 liitteessä II olevassa luettelossa ja asetuksen N:o 961/2010 liitteessä VIII olevassa luettelossa. Se toisti ehdotuksensa takeista, jotka koskivat erityisesti sen johtajien nimitystä ja irtisanomista ja joiden tarkoituksena oli välttää vaara BMI:hin kohdistettujen rajoittavien toimenpiteiden kiertämisestä, ja korosti kyseisten takeiden tehokkuutta ja toteuttamiskelpoisuutta.

19 Päätöksen 2010/413 muuttamisesta 1.12.2011 annetun neuvoston päätöksen 2011/783/YUTP (EUVL L 319, s. 71) ja asetuksen N:o 961/2010 täytäntöönpanosta 1.12.2011 annetun neuvoston täytäntöönpanoasetuksen N:o 1245/2011 (EUVL L 319, s. 11) voimaantulo ei vaikuttanut BMI:n ja kantajan merkitsemiseen päätöksen 2010/413 liitteessä II ja asetuksen N:o 961/2010 liitteessä VIII olevaan luetteloon.

20 Neuvosto ilmoitti kantajalle 5.12.2011 päivätyllä kirjeellä sen nimen pysyttämisestä päätöksen 2010/413 liitteessä II ja asetuksen N:o 961/2010 liitteessä VIII olevassa luettelossa. Se totesi, että kantajan 29.7.2011 esittämien huomautusten perusteella ei ollut perusteltua poistaa sitä koskevia rajoittavia toimenpiteitä, koska muun muassa takeet, joita se ehdotti johtajiensa nimeämisen ja irtisanomisen osalta, eivät riittäneet varmistamaan sen riippumattomuutta BMI:hin nähden.

21 Kantaja väitti 31.1.2012 päivätyllä kirjeellä, että sitä koskevien rajoittavien toimenpiteiden pysyttämisen uudelleen tarkasteluun liittyi virheitä. Se katsoi muun muassa, että neuvosto ei ollut perustellut oikeudellisesti riittävällä tavalla 5.12.2011 päivätyssä kirjeessä sitä, että se kieltäytyi ottamasta huomioon kantajan ehdottamia lisätakeita.

22 Unionin tuomioistuin hylkäsi asiassa C-380/09 P, Melli Bank vastaan neuvosto, 13.3.2012 antamallaan tuomiolla kantajan valituksen yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tämän tuomion 6 kohdassa mainitussa asiassa Melli Bank vastaan neuvosto antamasta tuomiosta.

23 Sen jälkeen, kun asetus N:o 961/2010 oli kumottu Iraniin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä 23.3.2012 annetulla neuvoston asetuksella (EU) N:o 267/2012 (EUVL L 88, s. 1), neuvosto merkitsi BMI:n ja kantajan nimen viimeksi mainitun asetuksen liitteessä IX olevaan luetteloon. Merkitsemisen perusteet BMI:n osalta – sen kaikki sivuliikkeet ja tytäryhtiöt mukaan lukien – olivat samat kuin päätöksessä 2010/413 esitetyt perusteet. Tämän seurauksena kantajan varat ja taloudelliset resurssit on jäädytetty kyseisen asetuksen 23 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

24 Neuvosto ilmoitti 24.4.2012 päivätyllä kirjeellä kantajalle tämän nimen pysyttämisestä päätöksen 2010/413 liitteessä II olevassa luettelossa ja sen nimen merkitsemisestä asetuksen N:o 267/2012 liitteessä IX olevaan luetteloon. Se viittasi tässä yhteydessä sekä kirjeenvaihdossaan kantajan kanssa että yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa aikaisemmin esittämiinsä argumentteihin. Se kiinnitti lisäksi kantajan huomion toteamuksiin, jotka unionin tuomioistuin esitti tämän tuomion 22 kohdassa mainitussa asiassa Melli Bank vastaan neuvosto 13.3.2012 antamassaan tuomiossa.

Oikeudenkäyntimenettely ja asianosaisten ja muiden osapuolten vaatimukset

25 Kantaja nosti nyt käsiteltävänä olevan kanteen unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 7.10.2010 jättämällään kannekirjelmällä.

26 Unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 5.11.2010 jättämällään asiakirjalla kantaja mukautti vaatimuksiaan päätöksen 2010/644 ja asetuksen N:o 961/2010 antamisen johdosta.

27 Euroopan komissio pyysi unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 14.1.2011 jättämällään asiakirjalla saada osallistua oikeudenkäyntiin väliintulijana tukeakseen neuvoston vaatimuksia. Unionin yleisen tuomioistuimen neljännen jaoston puheenjohtaja hyväksyi väliintulon 8.3.2011 antamallaan määräyksellä.

28 Unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 7.3.2011 toimittamallaan vastauksella kantaja luopui kanteesta siltä osin kuin se koski täytäntöönpanoasetuksen N:o 668/2010 kumoamista.

29 Unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 31.1.2012 toimittamallaan asiakirjalla kantaja yhtäältä mukautti vaatimuksiaan päätöksen 2011/783 ja täytäntöönpanoasetuksen N:o 1245/2011 antamisen johdosta ja toisaalta vaati, että riidanalaiset toimet tarvittaessa kumotaan välittömin vaikutuksin.

30 Unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 27.4.2012 jättämällään asiakirjalla kantaja mukautti vaatimuksiaan asetuksen N:o 267/2012 antamisen johdosta.

31 Esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella unionin yleinen tuomioistuin (neljäs jaosto) päätti aloittaa suullisen käsittelyn, ja se esitti työjärjestyksensä 64 kohdassa määrättyjen prosessinjohtotoimien yhteydessä kirjallisesti kysymyksiä asianosaisille ja muille osapuolille päätelmistä, jotka tässä asiassa oli tehtävä tämän tuomion 22 kohdassa mainitussa asiassa Melli Bank vastaan neuvosto 13.3.2012 annetusta tuomiosta, ja kantajan neljännen kanneperusteen tutkittavaksi ottamisesta. Asianosaiset ja muut osapuolet vastasivat unionin yleisen tuomioistuimen kysymyksiin.

32 Unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 8.6.2012 jättämässään vastauksessa tuomioistuimen kysymyksiin kantaja ensinnäkin luopui ensimmäisen kanneperusteen yhteydessä esittämiensä väitteiden osasta, joka koski perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä, puolustautumisoikeuksien loukkaamista ja tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden loukkaamista, seuraavaksi toisen kanneperusteen yhteydessä esittämiensä väitteiden osasta, joka koski arviointivirhettä sen osalta, omistaako BMI kantajan tai onko kantaja sen määräysvallassa, ja lopuksi kolmannesta kanneperusteesta, joka koski päätöksen 2010/413 20 artiklan 1 kohdan b alakohdan, asetuksen N:o 961/2010 16 artiklan 2 kohdan a alakohdan sekä asetuksen N:o 267/2012 23 artiklan 2 kohdan lainvastaisuutta.

33 Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat ja vastaukset unionin yleisen tuomioistuimen kysymyksiin kuultiin 3.7.2012 pidetyssä istunnossa.

34 Unionin yleisen tuomioistuimen (neljäs jaosto) 4.9.2012 antamalla määräyksellä suullinen käsittely aloitettiin uudelleen kantajan ja muiden osapuolten huomautusten saamiseksi unionin tuomioistuimen presidentin asiassa C-110/12 P(R), 19.7.2012 antamasta määräyksestä (ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa). Suullinen käsittely päätettiin uudelleen 4.10.2012.

35 Kantaja vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

— kumoaa välittömin vaikutuksin päätöksen 2010/413 liitteessä II olevan B taulukon 5 kohdan, päätöksen 2010/644 liitteessä olevan I. B taulukon, asetuksen N:o 961/2010 liitteessä VIII olevan B taulukon 5 kohdan, päätöksen 2011/783, täytäntöönpanoasetuksen N:o 1245/2011 ja asetuksen N:o 267/2012 siltä osin kuin ne koskevat kantajaa

— toteaa, ettei asetuksen N:o 961/2010 16 artiklan 2 kohdan a alakohtaa ja asetuksen N:o 267/2012 23 artiklan 2 kohtaa sovelleta siihen

— velvoittaa neuvoston korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

36 Neuvosto ja komissio vaativat, että unionin yleinen tuomioistuin

— hylkää kanteen

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

37 Kantaja vetoaa kirjelmissään viiteen kanneperusteeseen. Ensimmäinen kanneperuste koskee perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä sekä puolustautumisoikeuksien ja tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden loukkaamista. Toinen kanneperuste koskee arviointivirhettä sen osalta, omistaako BMI kantajan tai onko kantaja sen määräysvallassa. Kolmas kanneperuste koskee päätöksen 2010/413 20 artiklan 1 kohdan b alakohdan, asetuksen N:o 961/2010 16 artiklan 2 kohdan a alakohdan ja asetuksen N:o 267/2012 23 artiklan 2 kohdan suhteettomuutta ja näin ollen lainvastaisuutta. Neljäs kanneperuste koskee arviointivirhettä BMI:n osallisuudessa ydinaseiden levittämisessä. Viides kanneperuste koskee suhteellisuusperiaatteen loukkaamista sekä kantajan omaisuudensuojan ja oikeuden harjoittaa taloudellista toimintaa loukkaamista.

38 Kuten tämän tuomion 32 kohdasta ilmenee, kantaja luopui oikeudenkäynnin aikana kolmannesta kanneperusteestaan sekä osasta väitteitä, jotka esitettiin ensimmäisen ja toisen kanneperusteen yhteydessä. Koska kolmas kanneperuste oli ainoa peruste, johon toisen vaatimuksen, jonka mukaan on todettava, että asetuksen N:o 423/2007 7 artiklan 2 kohdan d alakohtaa, asetuksen N:o 961/2010 16 artiklan 2 kohdan a alakohtaa ja asetuksen N:o 267/2012 23 artiklan 2 kohtaa ei sovelleta, tueksi vedottiin, kantajan osittainen kanteesta luopuminen merkitsee myös, että kyseiseltä vaatimukselta puuttuu kohde.

39 Neuvosto ja komissio katsovat, etteivät kantajan esittämät kanneperusteet ole perusteltuja. Neuvosto väitti lisäksi vastauksessa, että kantaja ei voinut vedota perusoikeuksiensa loukkaamiseen, koska se on Iranin valtion ilmentymä.

40 Aluksi on tarkasteltava kantajan vaatimuksiinsa tekemän mukautuksen tutkittavaksi ottamista, tämän jälkeen neljättä kanneperustetta ja lopuksi neuvoston argumentteja, jotka koskevat sitä, voiko kantaja vedota perusoikeuksiensa suojaan.

Tutkittavaksi ottaminen

Kantajan vaatimuksiinsa tekemän mukautuksen tutkittavaksi ottaminen

41 Kuten tämän tuomion 14, 15 ja 23 kohdasta ilmenee, kannekirjelmän jättämisen jälkeen päätöksen 2010/413 liitteessä II oleva luettelo korvattiin päätöksessä 2010/644 säädetyllä uudella luettelolla ja asetus N:o 423/2007 kumottiin ja korvattiin asetuksella N:o 961/2010, joka puolestaan kumottiin ja korvattiin asetuksella N:o 267/2012. Päätöksen 2011/783 ja täytäntöönpanoasetuksen N:o 1245/2011 perustelukappaleissa neuvosto totesi lisäksi nimenomaisesti, että se oli tarkastellut kaikilta osin päätöksen 2010/413 liitteessä II ja asetuksen N:o 961/2010 liitteessä VII olevia luetteloita ja päätynyt siihen, että niissä lueteltuihin henkilöihin, yhteisöihin ja elimiin oli edelleen sovellettava rajoittavia toimenpiteitä. Kantaja mukautti alkuperäisiä vaatimuksiaan niin, että sen kumoamisvaatimus koskee päätöstä 2010/413, päätöstä 2010/644, asetusta N:o 961/2010, päätöstä 2011/783, täytäntöönpanoasetusta N:o 1245/2011 ja asetusta N:o 267/2012 (jäljempänä yhdessä riidanalaiset toimet). Neuvosto ja komissio eivät ole vastustaneet tätä vaatimusten mukautusta.

42 Tästä on muistutettava, että kun yksityistä suoraan ja erikseen koskeva päätös tai asetus korvataan menettelyn aikana samaa asiaa koskevalla toimella, sitä on pidettävä uutena seikkana, jonka vuoksi kantaja voi mukauttaa vaatimuksensa ja kanneperusteensa. Olisi näet hyvän oikeudenkäytön ja prosessiekonomian vaatimuksen vastaista, että kantajalta vaadittaisiin uuden kanteen nostamista. Lisäksi olisi epäoikeudenmukaista, jos kyseessä oleva toimielin voisi unionin tuomioistuimissa toimesta nostetussa kanteessa esitetyistä arvosteluista selviytyäkseen muuttaa riidanalaista tointa tai korvata sen uudella ja vedota kanteen käsittelyn aikana tähän muutokseen tai uuteen toimeen, jotta sen vastapuoli ei voisi ulottaa alkuperäisiä vaatimuksiaan ja kanneperusteitaan koskemaan myöhempää toimea tai esittää tätä vastaan uusia vaatimuksia ja kanneperusteita (ks. analogisesti asia T-256/07, People's Mojahedin Organization of Iran v. neuvosto, tuomio 23.10.2008, Kok., s. II-3019, 46 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

43 Samaa päätelmää on sovellettava päätöksen 2011/783 ja täytäntöönpanoasetuksen N:o 1245/2011 kaltaisiin toimiin, joissa todetaan, että päätöksen tai asetuksen on edelleen koskettava suoraan ja erikseen tiettyjä yksityisiä samaisessa päätöksessä tai asetuksessa nimenomaisesti edellytetyn uudelleentarkastelumenettelyn päätteeksi.

44 Näin ollen esillä olevassa asiassa on katsottava, että kantajan vaatimus siitä, että päätös 2010/644, asetus N:o 961/2010, päätös 2011/784, täytäntöönpanoasetus N:o 1245/2011 ja asetus N:o 267/2012 kumotaan siltä osin kuin ne koskevat kantajaa, on otettava tutkittavaksi (ks. vastaavasti ja analogisesti edellä 32 kohdassa mainittu asia People's Mojahedin Organization of Iran v. neuvosto, tuomion 47 kohta).

Neljännen kanneperusteen, joka koskee arviointivirhettä BMI:n osallisuudessa ydinaseiden levittämisessä, tutkittavaksi ottaminen

45 Kantaja väittää neljännellä kanneperusteellaan, ettei BMI:hin kohdistettujen rajoittavien toimenpiteiden toteuttaminen ole oikeutettua. Se mainitsee tästä BMI:n unionin tuomioistuimissa nostamat kanteet ja selittää, että jos rajoittavat toimenpiteet eivät enää koske BMI:tä tämän tuomion julistamishetkellä, sitä itseään koskevat toimenpiteet on kumottava.

46 Kantaja ei kuitenkaan esitä mitään konkreettista väitettä, jolla riitautettaisiin BMI:tä koskevien rajoittavien toimenpiteiden laillisuus. Se ei muun muassa lausu riittävän täsmällisesti lisäperusteista, jotka koskevat BMI:n väitettyä osallisuutta ydinaseiden levittämisessä ja jotka sille toimitettiin neuvoston 1.10.2009 päivätyllä kirjeellä (ks. edellä 9 kohta), koska se ei edes totea, riitauttaako se niiden tosiseikkojen todenmukaisuuden, joista BMI:tä moititaan, vai näiden tosiseikkojen luokittelun ydinaseiden levittämisen tukemiseksi.

47 Unionin yleinen tuomioistuin ei kykene tässä tilanteessa lausumaan neljännestä kanneperusteesta, koska kantajan perustelut eivät ole riittävän täsmälliset. Neljäs kanneperuste on näin ollen jätettävä tutkimatta työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti, kuten komissio esittää.

Neuvoston niiden argumenttien tutkittavaksi ottaminen, jotka koskevat kantajan perusoikeuksien väitettyä loukkaamista koskevien kanneperusteiden tutkittavaksi ottamista

48 Neuvosto väitti vastauksessa, että kantajaa on pidettävä Iranin valtion ilmentymänä, joten se ei voi vedota perusoikeuksiin liittyvään suojeluun ja takeisiin. Se katsoo tästä syystä, että tällaisten oikeuksien väitettyihin loukkauksiin perustuvat kanneperusteet on jätettävä tutkimatta.

49 Tästä on ensinnäkin huomattava, että neuvosto ei kiistä kantajan oikeutta sinänsä vaatia riidanalaisten toimien kumoamista. Se väittää ainoastaan, ettei kantaja ole tiettyjen sellaisten oikeuksien haltija, joihin se vetoaa saadakseen toimet kumotuksi.

50 Toiseksi on niin, että se, onko kantaja kumoamisperusteen tueksi vedotun oikeuden haltija, ei koske kyseisen perusteen tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä vaan sitä, onko se perusteltu. Tästä syystä neuvoston perustelut, jotka perustuvat siihen, että kantaja olisi Iranin valtion ilmentymä, on hylättävä siltä osin kuin niillä pyritään siihen, että kanne jätettäisiin osittain tutkimatta.

51 Kolmanneksi kyseiset perustelut on esitetty ensimmäistä kertaa vastauksessa, eikä neuvosto ole vedonnut siihen, että ne perustuisivat kirjallisen käsittelyn aikana esille tulleisiin tosiseikkoihin tai oikeudellisiin seikkoihin. Oikeudenkäynnin asiakysymyksen kannalta ne muodostavat siis työjärjestyksen 48 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun uuden perusteen, mikä merkitsee sitä, että ne on jätettävä tutkimatta.

Asiakysymys

52 Koska kantaja luopui osittain kanteestaan ja koska neljäs kanneperuste on jätettävä tutkimatta, on tutkittava vain ensimmäinen, toinen ja viides peruste.

53 Unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että ensiksi on tutkittava yhdessä toinen kanneperuste, joka koskee arviointivirhettä sen osalta, omistaako BMI kantajan tai onko kantaja sen määräysvallassa, ja viides kanneperuste, joka koskee suhteellisuusperiaatteen, omaisuudensuojan ja taloudellisen toiminnan harjoittamista koskevan oikeuden loukkaamista. Tämän jälkeen on tutkittava ensimmäinen kanneperuste, joka koskee perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä sekä puolustautumisoikeuksien ja tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden loukkaamista.

Toinen kanneperuste, joka koskee arviointivirhettä sen osalta, omistaako BMI kantajan tai onko kantaja sen määräysvallassa, ja viides kanneperuste, joka koskee suhteellisuusperiaatteen, omaisuudensuojan ja taloudellisen toiminnan harjoittamista koskevan oikeuden loukkaamista

54 Unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 8.6.2012 toimittamassaan vastauksessa tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin (ks. edellä 32 kohta) kantaja totesi, että tämän tuomion 22 kohdassa mainitussa asiassa Melli Bank vastaan neuvosto 13.3.2012 annetun tuomion jälkeen se ei enää väitä, että BMI ei omistanut sitä päätöksen 2010/413 20 artiklan 1 kohdan b alakohdassa ja asetuksen N:o 961/2010 16 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla ja ettei se ollut BMI:n omistuksessa asetuksen N:o 267/2012 23 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitetulla tavalla. Se katsoo kuitenkin, että sitä koskevien rajoittavien toimenpiteiden toteuttaminen ja pysyttäminen ovat suhteeton rajoitus sen omaisuudensuojaan ja sen taloudellisen toiminnan harjoittamista koskevaan oikeuteen.

55 Tästä on todettava, että oikeuskäytännössä on katsottu, että jos sellaisen yhteisön varat jäädytetään, jonka on todettu osallistuvan ydinaseiden levittämiseen, on olemassa huomattavan suuri vaara siitä, että mainittu yhteisö ryhtyy sitä koskevista toimenpiteistä aiheutuvien vaikutusten kiertämiseksi painostamaan omistuksessaan tai määräysvallassaan olevia yhteisöjä. Näin ollen tällaisten yhteisöjen varojen jäädyttäminen, jonka neuvosto on vahvistanut päätöksen 2010/413 20 artiklan 1 kohdan b alakohdalla, asetuksen N:o 961/2010 16 artiklan 2 kohdalla ja asetuksen N:o 267/2012 23 artiklan 2 kohdan a alakohdalla, on tarpeen toteutettujen toimenpiteiden tehokkuuden varmistamiseksi ja sen takaamiseksi, ettei mainittuja toimenpiteitä kierretä, ja tähän soveltuvaa (ks. vastaavasti ja analogisesti edellä 22 kohdassa mainittu asia Melli Bank v. neuvosto, tuomio 13.3.2012, 39 ja 58 kohta).

56 Edelleen oikeuskäytännön mukaan on niin, että kun yhteisö on kokonaisuudessaan sellaisen yhteisön omistuksessa, jonka katsotaan osallistuvan ydinaseiden levittämiseen, päätöksen 2010/413 20 artiklan 1 kohdan b alakohdassa ja asetuksen N:o 961/2010 16 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettu omistusta koskeva edellytys täyttyy (ks. analogisesti edellä 22 kohdassa mainittu asia Melli Bank v. neuvosto, tuomio 13.3.2012, 79 kohta). Samaa päätelmää on sovellettava yhteisön, jonka katsotaan olevan osallisena ydinaseiden levittämisessä, ”omistuksessa” olevan yhteisön käsitteeseen, joka esiintyy asetuksen N:o 267/2012 23 artiklan 2 kohdan a alakohdassa.

57 Tästä seuraa, että yhteisöä, joka on kokonaisuudessaan sellaisen yhteisön omistuksessa, jonka katsotaan olevan osallisena ydinaseiden levittämisessä (jäljempänä omistuksessa oleva yhteisö), koskevien rajoittavien toimenpiteiden toteuttaminen ei perustu neuvoston arvioon vaarasta, että tämä saataisiin kiertämään emoyhteisöönsä kohdistettujen toimenpiteiden vaikutus, vaan se perustuu suoraan päätöksen 2010/413, asetuksen N:o 961/2010 ja asetuksen N:o 267/2012 asian kannalta merkityksellisten säännösten, sellaisina kuin unionin tuomioistuimet ovat niitä tulkinneet, täytäntöönpanoon.

58 Näin ollen argumentit, joilla riitautetaan omistuksessa olevan yhteisön varojen jäädyttämisen oikeasuhteisuus, eivät koske neuvoston suorittaman kaltaisen arvioinnin, joka koskee asian olosuhteita, laillisuutta. Ne koskevat loppujen lopuksi sellaisten yleisten säännösten laillisuutta, jolla neuvosto velvoitetaan jäädyttämään kaikkien omistuksessa olevien yhteisöjen varat ja joita ovat esimerkiksi päätöksen 2010/413 20 artiklan 1 kohdan b alakohta, asetuksen N:o 961/2010 16 artiklan 2 kohta ja asetuksen N:o 267/2010 23 artiklan 2 kohta.

59 Tämän vuoksi tilanteessa, jossa omistuksessa oleva yhteisö haluaa riitauttaa sitä koskevien rajoittavien toimenpiteiden oikeasuhteisuuden, sen on vedottava kanteessa, joka koskee niiden toimien kumoamista, joilla kyseiset toimenpiteet on toteutettu tai pysytetty, kyseisten yleisten säännösten soveltamatta jättämiseen SEUT 277 artiklassa tarkoitetulla lainvastaisuusväitteellä.

60 Käsiteltävässä asiassa on kiistatonta, että BMI omistaa kantajan kokonaan. On niin ikään kiistatonta, että neuvosto katsoi BMI:n olevan osallisena ydinaseiden levittämisessä.

61 Ei kuitenkaan voida katsoa, että kantaja olisi vedonnut lainvastaisuusväitteeseen, joka perustuisi toisen ja viidennen kanneperusteen yhteydessä esitettyihin argumentteihin.

62 Kyseisiin argumentteihin perustuvaa lainvastaisuusväitettä ei nimittäin esitetty nimenomaisesti kantajan kirjelmissä eikä sen 8.6.2012 päivätyssä vastauksessa unionin yleisen tuomioistuimen kysymyksiin eikä suullisessa käsittelyssä.

63 Toisaalta kantajan toisen ja viidennen kanneperusteen yhteydessä esittämät argumentit perustuvat sille ominaisiin olosuhteisiin, koska ne esitettiin viittaamalla kantajan konkreettiseen tilanteeseen ja nimenomaisiin toimenpiteisiin, joita se ehdotti neuvostolle. Niillä ei näin ollen ole merkitystä, kun on

kyse päätöksen 2010/413 20 artiklan 1 kohdan b alakohdassa, asetuksen N:o 961/2010 16 artiklan 2 kohdan a alakohdassa ja asetuksen N:o 267/2012 23 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädettyjen yleisten sääntöjen laillisuuden tutkimisesta.

64 Tässä tilanteessa toinen ja viides kanneperuste on hylättävä tehottomina.

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä sekä puolustautumisoikeuksien ja tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden loukkaamista

65 Ensimmäisellä kanneperusteellaan kantaja väittää, että neuvosto on laiminlyönyt perusteluvelvollisuutta sekä loukannut kantajan puolustautumisoikeuksia ja oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan yhtäältä, koska kantajalle ei ole ilmoitettu riittävästi tietoja, jotta se olisi voinut esittää tehokkaita huomautuksia sen suhteen toteutetuista rajoittavista toimenpiteistä ja jotta kantajalle olisi taattu oikeudenmukainen oikeudenkäynti, ja toisaalta, koska sitä koskevien rajoittavien toimenpiteiden säännöllinen uudelleentarkastelu on useilta osiltaan virheellinen.

66 Komission tukema neuvosto katsoo, etteivät kantajan väitteet ole perusteltuja. Neuvosto katsoo erityisesti, ettei kantaja voi vedota pätevästi puolustautumisoikeuksien kunnioittamisen periaatteeseen.

67 Ensimmäiseksi on muistutettava, että SEUT 296 artiklan toisessa kohdassa ja erityisesti käsiteltävässä asiassa päätöksen 2010/413 24 artiklan 3 kohdassa, asetuksen N:o 961/2010 36 artiklan 3 kohdassa ja asetuksen N:o 267/2012 46 artiklan 3 kohdassa esitetty velvollisuus perustella asianomaiselle vastainen toimi on olemassa yhtäältä sen vuoksi, että asianomainen saisi riittävät tiedot arvioidakseen, onko toimi asianmukainen vai onko siinä mahdollisesti sellainen virhe, jonka perusteella sen pätevyys voidaan riitauttaa unionin tuomioistuimissa, ja toisaalta sen vuoksi, että unionin tuomioistuimet voivat tutkia toimen laillisuuden. Näin muotoiltu perusteluvelvollisuus on unionin oikeuden yleinen periaate, josta voidaan poiketa ainoastaan pakottavista syistä. Perustelut on näin ollen lähtökohtaisesti ilmoitettava asianomaiselle samaan aikaan kuin hänelle vastainen toimi, eikä perustelujen puuttumista voida korjata sillä, että asianomainen saa toimen perustelut tietoonsa unionin tuomioistuimissa käytävän oikeudenkäyntimenettelyn aikana (ks. vastaavasti asia T-390/08, Bank Melli Iran v. neuvosto, tuomio 14.10.2009, Kok., s. II-3967, 80 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

68 Näin ollen on niin, että mikäli unionin tai sen jäsenvaltioiden turvallisuuteen tai kansainvälisten suhteiden hoitamiseen liittyvät pakottavat syyt eivät estä tiettyjen seikkojen ilmaisemista, neuvostolla on velvollisuus saattaa rajoittavien toimenpiteiden kohteena olevan yhteisön tietoon ne erityiset ja konkreettiset syyt, joiden perusteella se katsoo, että toimenpiteet on toteutettava. Täten neuvoston on mainittava tosiseikat ja oikeudelliset seikat, joihin toimenpiteen laillisuus perustuu, sekä syyt, joiden vuoksi neuvosto on päätynyt tähän toimenpiteeseen (ks. vastaavasti edellä 67 kohdassa mainittu asia Bank Melli Iran v. neuvosto, tuomion 81 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

69 Lisäksi perusteluvelvollisuus määräytyy kyseisen toimen luonteen ja sen asiayhteyden mukaan, jossa se on tehty. Perusteluvelvollisuuden täyttymistä on arvioitava asiaan liittyvien olosuhteiden perusteella, joita ovat muun muassa toimen sisältö, esitettyjen perustelujen luonne ja tarve, joka niillä, joille toimi on osoitettu tai joita se koskee suoraan ja erikseen, voi olla saada selvennystä tilanteeseen. Perusteluissa ei tarvitse esittää kaikkia asiaan liittyviä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, koska arvioitaessa sitä, ovatko perustelut riittäviä, on otettava huomioon paitsi niiden sanamuoto myös asiayhteys ja kaikki asiaa koskevat oikeussäännöt. Erityisesti on todettava, että henkilölle vastainen toimenpide on silloin riittävästi perusteltu, kun se on toteutettu asianomaisen tuntemassa asiayhteydessä, jonka perusteella asianomainen voi ymmärtää häntä koskevan päätöksen ulottuvuuden (ks. edellä 67 kohdassa mainittu asia Bank Melli Iran v. neuvosto, tuomion 82 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

70 Toiseksi on todettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan puolustautumisoikeuksien ja erityisesti kuulluksi tulemista koskevan oikeuden kunnioittaminen menettelyssä, jota käydään jotakin yhteisöä vastaan ja jonka päätteeksi voidaan tehdä tälle vastainen päätös, on unionin oikeuden perustavanlaatuinen periaate, jota on noudatettava, vaikka kyseessä olevasta menettelystä ei olisi annettu mitään sääntöjä (edellä 67 kohdassa mainittu asia Bank Melli Iran v. neuvosto, tuomion 91 kohta).

71 Yhtäältä puolustautumisoikeuksien kunnioittamisen periaate edellyttää, että asianomaiselle yhteisölle annetaan tiedoksi seikat, joita on käytetty sitä vastaan sille vastaisen toimen perustelemiseksi. Toisaalta sille on annettava mahdollisuus esittää tehokkaasti kantansa kyseisistä seikoista (ks. analogisesti asia T-228/02, Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran v. neuvosto, tuomio 12.12.2006, Kok., s. II-4665, 93 kohta).

72 Kun on kyse ensimmäisestä toimesta, jolla jonkin yhteisön varat jäädytetään, asianomaista vastaan puhuvat seikat on näin ollen annettava tiedoksi joko samalla hetkellä, kun toimi toteutetaan, tai mahdollisimman pian sen jälkeen, elleivät unionin tai sen jäsenvaltioiden turvallisuuteen tai kansainvälisten suhteiden hoitamiseen liittyvät pakottavat syyt estä tätä tiedoksiantamista. Asianomaisella yhteisöllä on myös pyynnöstään oikeus esittää kantansa näistä seikoista sen jälkeen, kun toimi on toteutettu. Mikäli edellä esitetystä varauksesta ei muuta johdu, ennen kaikkia tulevia varojen jäädyttämistä koskevia päätöksiä kyseessä olevalla yhteisölle on annettava tiedoksi uudet sitä vastaan puhuvat seikat ja sille on varattava uusi tilaisuus esittää kantansa (ks. analogisesti edellä 71 kohdassa mainittu asia Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran v. neuvosto, tuomion 137 kohta).

73 On lisäksi huomautettava, että silloin, kun asianomaiselle yhteisölle on ilmoitettu riittävän tarkat tiedot, joiden avulla se voi tehokkaasti ilmaista kantansa neuvoston sitä vastaan esittämistä seikoista, puolustautumisoikeuksien kunnioittamista koskeva periaate ei merkitse sitä, että kyseisellä toimielimellä on velvollisuus antaa oma-aloitteisesti mahdollisuus tutustua asiaan liittyviin asiakirjoihin. Neuvoston on annettava oikeus tutustua kaikkiin hallinnollisiin asiakirjoihin, jotka eivät ole luottamuksellisia ja jotka koskevat kyseessä olevaa toimenpidettä, ainoastaan asianomaisen pyynnöstä (ks. edellä 67 kohdassa mainittu asia Bank Melli Iran v. neuvosto, tuomion 97 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

74 Kolmanneksi on huomattava, että tehokasta oikeussuojaa koskeva periaate on jäsenvaltioiden yhteisestä valtiosääntöperinteestä johtuva unionin oikeuden yleinen periaate, ja se on vahvistettu ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun yleissopimuksen 6 ja 13 artiklassa sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjan (EUVL 2010, C 83, s. 389) 47 artiklassa. Tuomioistuinvalvonnan tehokkuus merkitsee, että kyseessä oleva unionin viranomainen on velvollinen ilmoittamaan rajoittavan toimenpiteen perusteet yhteisölle, jota asia koskee, mahdollisuuksien mukaan joko sinä ajankohtana, jona rajoittava toimenpide toteutetaan, tai ainakin niin pian kuin mahdollista toteuttamisen jälkeen, jotta asianomainen yhteisö voi käyttää kanneoikeuttaan ennen määräajan päättymistä. Tämän perusteluiden ilmoittamista koskevan velvollisuuden noudattaminen on nimittäin tarpeen sekä sitä varten, että rajoittavien toimenpiteiden adressaatit voivat puolustaa oikeuksiaan parhain mahdollisin edellytyksin ja päättää kaikista asiaan vaikuttavista seikoista tietoisina, onko asian saattaminen unionin tuomioistuinten käsiteltäväksi tarpeellista, että sitä varten, että nämä viimeksi mainitut kykenevät täysimääräisesti harjoittamaan kyseessä olevaan toimeen kohdistuvaa laillisuusvalvontaa, joka niille kuuluu (ks. vastaavasti ja analogisesti yhdistetyt asiat C-402/05 P ja C-415/05 P, Kadi ja Al Barakaat International Foundation v. neuvosto ja komissio, tuomio 3.9.2008, Kok., s. I-6351, 335–337 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

75 Edellä mainitun oikeuskäytännön valossa unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että ensimmäiseksi on tarkasteltava neuvoston ja komission alustavaa väitettä, jonka mukaan kantaja ei voi vedota puolustautumisoikeuksien kunnioittamisen periaatteeseen. Seuraavaksi on tarkasteltava väitettyä perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä sekä kantajan puolustautumisoikeuksien ja sen tehokasta

oikeussuojaa koskevan oikeuden loukkaamista, jotka perustuvat siihen, että se väittää, ettei se saanut riittävästi tietoa siihen kohdistettujen rajoittavien toimenpiteiden toteuttamisesta. Unionin yleinen tuomioistuin käsittelee lopuksi argumentteja, jotka koskevat kantajaa koskevien rajoittavien toimenpiteiden säännöllisessä uudelleentarkastelussa väitetysti tapahtuneita virheitä.

– Kantajan mahdollisuus vedota puolustautumisoikeuksien kunnioittamisen periaatteeseen

76 Neuvosto ja komissio väittävät, ettei esillä olevassa asiassa voida soveltaa puolustautumisoikeuksien kunnioittamisen periaatetta. Ne viittaavat asiassa T-181/08, Tay Za vastaan neuvosto, 19.5.2010 annettuun tuomioon (Kok. s. II-1965, 121–123 kohta) ja katsovat, etteivät rajoittavat toimet koske kantajaa sen oman toiminnan johdosta vaan siksi, että se kuuluu sellaisten henkilöiden ja yhteisöjen yleiseen ryhmään, jotka ovat tukeneet ydinaseiden levittämistä. Tämän johdosta rajoittavien toimenpiteiden toteuttamismenettelyä ei kantajan suhteen ole aloitettu edellä 70 kohdassa tarkoitetussa oikeuskäytännössä tarkoitetulla tavalla, eikä se näin ollen voi vedota puolustautumisoikeuksiin, tai se voi vedota näihin ainoastaan rajallisesti.

77 Näitä perusteluja ei voida hyväksyä.

78 Yhtäältä edellä 76 kohdassa mainitussa asiassa Tay Za vastaan neuvosto annettu tuomio on nimittäin kokonaisuudessaan kumottu muutoksenhaun johdosta asiassa C-376/10 P, Tay Za vastaan neuvosto, 13.3.2012 annetulla tuomiolla. Näin ollen ensin mainitussa tuomiossa esitetyt toteamukset eivät enää ole osa unionin oikeusjärjestystä, eivätkä neuvosto ja komissio voi näin ollen vedota niihin pätevästi.

79 Toisaalta päätöksen 2010/413 24 artiklan 3 ja 4 kohtaan, asetuksen N:o 961/2010 36 artiklan 3 ja 4 kohtaan ja asetuksen N:o 267/2012 46 artiklan 3 ja 4 kohtaan sisältyy säännöksiä, joissa taataan sellaisten yhteisöjen puolustautumisoikeudet, joihin kohdistetaan rajoittavia toimenpiteitä näiden säädösten nojalla. Unionin tuomioistuimet valvovat näiden oikeuksien kunnioittamista (ks. vastaavasti edellä 67 kohdassa mainittu asia Bank Melli Iran v. neuvosto, tuomion 37 kohta).

80 Tässä tilanteessa on katsottava, että kantaja voi esillä olevassa asiassa vedota puolustautumisoikeuksien kunnioittamisen periaatteeseen, sellaisena kuin se on kuvattu edellä 70–73 kohdassa.

– Perusteluvelvollisuuden laiminlyönti sekä kantajan puolustautumisoikeuksien ja sen tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden loukkaaminen, mikä perustuu siihen, että kantaja väittää, ettei se saanut riittävästi tietoa siihen kohdistettujen rajoittavien toimenpiteiden toteuttamisesta

81 Unionin yleisen tuomioistuimen kysymyksiin antamassaan vastauksessa, joka toimitettiin tuomioistuimen kirjaamoon 8.6.2012 (ks. edellä 32 ja 54 kohta), kantaja totesi, että tämän tuomion 22 kohdassa mainitussa asiassa Melli Bank vastaan neuvosto 13.3.2012 annetun tuomion jälkeen se ei enää väittänyt, että neuvosto olisi laiminlyönyt perusteluvelvollisuutta ja loukannut kantajan puolustautumisoikeuksia, koska se ei ollut yhtäältä ilmoittanut kantajalle syitä, joiden vuoksi se katsoi, että kantaja oli BMI:n omistuksessa, ja toisaalta tätä toteamusta tukevia seikkoja.

82 Kantaja väittää kuitenkin, että toistuvista tiedonsaantipyynnöistä huolimatta se ei saanut riittävästi tietoa BMI:hin kohdistettujen rajoittavien toimenpiteiden toteuttamisesta ja että se ei muun muassa saanut minkäänlaisia todisteita BMI:n väitetystä osallisuudesta ydinaseiden levittämisessä. Se kiistää tässä yhteydessä alkuperäisen ehdotuksen, jota neuvosto kieltäytyi luovuttamasta sille, luottamuksellisuuden ja korostaa, etteivät 1.10. ja 18.11.2009 toimitetut seikat ole riittäviä.

83 Kantaja päättelee tästä, että kyseisten seikkojen toimittaminen ei mahdollistanut sitä, että se olisi voinut esittää hyödyllisiä huomautuksia siihen ja BMI:hin kohdistettujen rajoittavien toimenpiteiden toteuttamisesta, eikä sillä voitu varmistaa kantajalle oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä.

84 Aluksi on muistutettava, että rajoittavat toimenpiteet koskevat kantajaa 23.6.2008 lähtien. Kyseisen päivämäärän ja ensimmäisen riidanalaisen toimen toteuttamispäivän eli 26.7.2010 välillä kantaja ja neuvosto vaihtoivat keskenään useita asiakirjoja, joihin kuuluvat muun muassa neuvoston 1.10. ja 18.11.2009 päivätyt kirjeet, joilla se ilmoitti kantajalle lisäperusteita rajoittavien toimenpiteiden toteuttamiselle ja toimitti tälle ei-luottamuksellisen version lisäehdotuksesta. Kyseiset asiakirjat liittyvät riidanalaisten toimien toteuttamisen asiayhteyteen ja ne voidaan näin ollen ottaa huomioon tämän kanneperusteen tarkastelussa.

85 On myös todettava, että kantajaa koskevilla rajoittavilla toimenpiteillä on kaksinkertainen perusta eli yhtäältä alkuperäinen ehdotus ja toisaalta 1.10. ja 18.11.2009 ilmoitetut seikat.

86 Koska nämä kaksi perustaa ovat kuitenkin itsenäisiä, vaikka oletettaisiin toteen näytetyksi, että kantajan menettelyllisiä oikeuksia on loukattu alkuperäisen ehdotuksen osalta, tällä voitaisiin oikeuttaa riidanalaisten toimien kumoaminen yksinomaan, jos lisäksi näytettäisiin toteen, että pelkästään 1.10. ja 18.11.2009 ilmoitetut seikat eivät voineet olla perustana kantajaa koskevien rajoittavien toimenpiteiden toteuttamiselle.

87 Tästä on tämän tuomion 45–47 kohdassa jo todettu, että neljättä kanneperustetta, joka koskee muun muassa sitä, ovatko 1.10.2009 toimitetut perusteet aineellisesti päteviä, ei voida ottaa tutkittavaksi.

88 Kuten tämän tuomion 82 kohdasta ilmenee, kantaja väittää lisäksi ensimmäisen kanneperusteen yhteydessä, että 1.10. ja 18.11.2009 ilmoitetut seikat eivät ole riittäviä, ja korostaa muun muassa, että ne eivät sisällä todisteita, jotka koskevat BMI:n väitettyä osallisuutta ydinaseiden levittämisessä.

89 Yhtäältä on todettava, että 1.10.2009 ilmoitetut lisäperusteet rajoittavien toimenpiteiden toteuttamiseksi ovat riittävän täsmällisiä tämän tuomion 67–74 kohdassa esitettyjen oikeuskäytäntöön perustuvien kriteerien täyttämiseksi. Näillä seikoilla voidaan näin ollen yksilöidä yhteisöt, joille BMI:n väitetään suorittaneen rahoituspalveluja ja joita unionin tai Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston toteuttamat rajoittavat toimenpiteet koskevat, sekä ajanjakso, jona asianomaiset palvelut väitetään suoritetun, sekä joissakin tapauksissa nimenomaiset liiketoimet, joihin ne liittyivät.

90 Todisteiden toimittamatta jättämisestä on toisaalta huomautettava, että puolustautumisoikeuksien periaatteen kunnioittamisen mukaisesti neuvosto on velvollinen toimittamaan yksinomaan asiakirja-aineistoonsa kuuluvat seikat. Käsiteltävässä asiassa neuvosto esittää kantajan tätä kiistämättä, että sen asiakirja-aineistossa ei ole 1.10.2009 ilmoitettuja perusteita koskevia lisätodisteita.

91 Edellä esitetyn perusteella kantajan argumentit, joiden mukaan 1.10. ja 18.11.2009 ilmoitetut seikat ovat riittämättömiä, on hylättävä perusteettomina.

92 Kun otetaan huomioon tämän tuomion 85 ja 86 kohdassa esitetty, tässä tilanteessa on myös hylättävä tehottomina kantajan perustelut, joilla kyseenalaistetaan se, ettei alkuperäistä ehdotusta ilmoitettu.

– Kantajaa koskevien rajoittavien toimenpiteiden säännölliseen uudelleentarkasteluun väitetysti vaikuttavat virheet

93 Kantaja väittää ensiksi, että komissio ei tarkastellut todella uudelleen sitä koskevia rajoittavia toimenpiteitä, koska se tukeutui yksinomaan olemassa oleviin seikkoihin, joihin kuuluivat seikat, joita kantajalle ei ollut ilmoitettu. Kantaja väittää erityisesti, että neuvosto ei tarkastellut kantajan ehdottamia takeita, jotka olivat omiaan torjumaan vaaran BMI:tä koskevien rajoittavien toimenpiteiden kiertämisestä.

94 Tästä on todettava aluksi, että tämän tuomion 85 ja 86 kohdasta ilmenee, että kantajaa koskevilla rajoittavilla toimenpiteillä on kaksinkertainen perusta eli yhtäältä alkuperäinen ehdotus ja toisaalta 1.10. ja 18.11.2009 ilmoitetut seikat. Tässä tilanteessa virheillä, jotka vaikuttavat alkuperäisessä ehdotuksessa olevien perusteiden uudelleentarkasteluun - jos kyseiset virheet oletetaan toteen näytetyiksi -, ei ole vaikutusta kyseisinä päivinä ilmoitettuihin seikkoihin perustuvien perusteiden uudelleentarkastelun laillisuuteen.

95 Neuvosto väittää seuraavaksi kantajan tätä kiistämättä, että ennen riidanalaisten toimien toteuttamista jäsenvaltioiden valtuuskunnat olivat saaneet BMI:n ja kantajan huomautukset, joten ne voitiin ottaa huomioon. Neuvoston 18.11.2009, 11.5. ja 28.10.2010, 5.12.2011 ja 24.4.2012 päivätyistä kirjeistä ilmenee, että se tutki kyseiset huomautukset ja että se vastasi niihin myös kantajan ehdottamien lisätakeiden osalta.

96 Näistä jälkimmäisistä takeista on lopuksi muistutettava, että kuten tämän tuomion 57 kohdassa todettiin, omistuksessa olevaa yhteisöä koskevien rajoittavien toimenpiteiden toteuttaminen ei perustu neuvoston arvioon vaarasta, että tämä saataisiin kiertämään emoyhteisöönsä kohdistettujen toimenpiteiden vaikutus, vaan se perustuu suoraan päätöksen 2010/413, asetuksen N:o 961/2010 ja asetuksen N:o 267/2012 asian kannalta merkityksellisten säännösten, sellaisina kuin unionin tuomioistuimet ovat niitä tulkinneet, täytäntöönpanoon. Tässä tilanteessa neuvoston velvollisuutena ei sen suorittaman rajoittavien toimenpiteiden uudelleen tarkastelun yhteydessä missään tapauksessa ollut ottaa huomioon kantajan ehdottamia lisätakeita asianomaisten toimenpiteiden kiertämisvaaran poistamiseksi.

97 Kantaja toteaa toiseksi, että diplomaattisähkeistä ilmenee, että Yhdysvaltojen hallitus painosti jäsenvaltioita ja erityisesti Yhdistynyttä kuningaskuntaa, jotta nämä kohdistaisivat rajoittavia toimenpiteitä iranilaisiin yhteisöihin. Kantajan mukaan tämä seikka saattaa kyseenalaiseksi toteutettujen toimenpiteiden ja niiden toteuttamismenettelyn laillisuuden.

98 Vaikka oletettaisiin toteen näytetyksi, että joitain jäsenvaltioita on mahdollisesti painostettu diplomaattisesti, tämä seikka ei kuitenkaan yksinään merkitse sitä, että tällä painostuksella on vaikutettu neuvoston antamiin riidanalaisiin toimiin tai sen niiden antamisen yhteydessä suorittamaan tutkintaan.

99 Tässä tilanteessa on hylättävä perusteettomina argumentit, jotka koskevat sellaisten virheiden olemassaoloa, joiden väitetään vaikuttaneen kantajaa koskevien rajoittavien toimenpiteiden säännölliseen uudelleentarkasteluun.

100 Kaiken edellä esitetyn perusteella ensimmäinen kanneperuste ja näin ollen kanne kokonaisuudessaan on hylättävä, sillä riidanalaisten toimien kumoamista välittömin vaikutuksin koskevalta vaatimukselta puuttuu kohde.

Oikeudenkäyntikulut

101 Työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska vastaaja on hävinnyt asian, se on neuvoston vaatimusten mukaisesti velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

102 Työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan asiassa väliintulijoina olevat toimielimet vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan. Komissio vastaa näin ollen omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Kanne hylätään.

2) Melli Bank plc vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se velvoitetaan korvaamaan Euroopan unionin neuvoston oikeudenkäyntikulut.

3) Euroopan komissio vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Pelikánová Jürimäe Van der Woude

Julistettiin Luxemburgissa 20 päivänä helmikuuta 2013.

Allekirjoitukset

Sisällys

Asian tausta 2

Oikeudenkäyntimenettely ja asianosaisten ja muiden osapuolten vaatimukset 5

Oikeudellinen arviointi 6

Tutkittavaksi ottaminen 7

Kantajan vaatimuksiinsa tekemän mukautuksen tutkittavaksi ottaminen 7

Neljännen kanneperusteen, joka koskee arviointivirhettä BMI:n osallisuudessa ydinaseiden levittämisessä, tutkittavaksi ottaminen 7

Neuvoston niiden argumenttien tutkittavaksi ottaminen, jotka koskevat kantajan perusoikeuksien väitettyä loukkaamista koskevien kanneperusteiden tutkittavaksi ottamista 8

Asiakysymys 8

Toinen kanneperuste, joka koskee arviointivirhettä, kun on kyse BMI:n omistuksesta tai määräysvallasta kantajassa, ja viides kanneperuste, joka koskee suhteellisuusperiaatteen, omaisuudensuojan ja taloudellisen toiminnan harjoittamista koskevan oikeuden loukkaamista 8

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä sekä puolustautumisoikeuksien ja tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden loukkaamista 10

– Kantajan mahdollisuus vedota puolustautumisoikeuksien kunnioittamisen periaatteeseen 12

– Perusteluvelvollisuuden laiminlyönti sekä kantajan puolustautumisoikeuksien ja sen tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden loukkaaminen, mikä perustuu siihen, että kantaja väittää, ettei se saanut riittävästi tietoa siihen kohdistettujen rajoittavien toimenpiteiden toteuttamisesta 12

– Kantajaa koskevien rajoittavien toimenpiteiden säännölliseen uudelleentarkasteluun väitetysti vaikuttavat virheet 13

Oikeudenkäyntikulut 14